

Et aktivt liv
- sammen

STRATEGI

Håndbog

Til dig der køber ind, og dig der laver udbud

Definitioner

De udtryk, der anvendes i indkøbs- og udbudsstrategien, skal du forstå således:

Varer

Forbrugsvarer, teknisk udstyr, it-hardware, biler eller lignende.

Tjenesteydelser

Ekstern arbejdskraft til udførelse af opgaver eksempelvis konsulentbistand, it-services, rengøring og tolkeydelser.

Bygge- og anlægsopgaver

Tjenesteydelser der vedrører opførelse eller reparation af bygninger, anlæg eller lignende, eksempelvis tømrer-, murer- og maleropgaver, anlæg af veje og stier eller andet entreprenørarbejde.

Myndighedsopgaver

Kompetencen til at træffe afgørelse i sager samt kompetencen til at føre tilsyn og kontrol. Eksempelvis kommunens afgørelse om, hvorvidt en borger skal have en ydelse, der er ansøgt om. Myndighedsopgaver skal løses af kommunen og kan ikke overlades til eksterne parter.

Driftsopgaver

Den daglige drift, eller opgaver der understøtter den daglige drift, eksempelvis vedligeholdelse af grønne områder, køkken- og kantinedrift og drift af plejecentre.

Udbud

Når der indhentes tilbud på indkøb eller opgaver enten i overensstemmelse med udbudsloven eller tilbudsloven.

Licitation

Når der indhentes tilbud på bygge- og anlægsopgaver i overensstemmelse med tilbudsloven.

Udbudspligt

Hvis et indkøb eller en opgave er omfattet af udbudsloven eller tilbudsloven, og disse regler pålægger kommunen at gennemføre et udbud, er der udbudspligt.

Indkøbsaftale

En løbende aftale om køb af varer eller tjenesteydelser til kommunen. Hvis indkøbsaftalen er udbudspligtig, kan den kun indgå efter udbud.

Konkurrence

udsættelse Udbud af driftsopgaver, der hidtil har været varetaget af kommunens medarbejdere.

Udlicitering

Overdragelse af en driftsopgave til en ekstern leverandør efter gennemførelse af konkurrenceudsættelse.

Social klausul

En kontraktbestemmelse, der pålægger en leverandør sociale forpligtelser. De sociale forpligtelser kan være beskyttelse af svage parter på arbejdsmarkedet, krav om at leverandøren har en personalepolitik eller krav om, at leverandøren anvender et vist antal lærlinge til at opfylde en kontrakt.

Arbejdsklausul

En kontraktbestemmelse, der i overensstemmelse med ILO's konvention nr. 942 om arbejdsforhold pålægger leverandøren at tilbyde sine ansatte løn og andre arbejdsvilkår, der svarer til løn og arbejdsvilkår på den egn, hvor opgaven skal udføres.

Håndværkerliste

Virksomheder interesseret i at udføre opgaver for kommunen, kan beskrive deres kompetencer og registreres på håndværkerlisten. Rebild Kommune er forpligtet til at undersøge, om der er virksomheder med kompetencer på håndværkerlisten og indhente underhåndtilbud på en bygge- og anlægsopgave blandt disse. Håndværkerlisten findes www.rebild.dk

Selvejende institutioner

Når Rebild Kommune yder støtte til bygge- og anlægsprojekter, der ikke udføres af kommunen, ønskes det at prioriteret hensyn i indkøbs- og udbudsstrategien samt Håndbogen i videst muligt omfang understøttes af den eksterne part, der gennemfører projektet.

Hvem er de kommunale indkøbere?

Kommunal indkøber

For de mange kommunale indkøbere, er køb af varer og tjenesteydelser samt bygge- og anlægsgaver typisk en mindre del af det daglige arbejde og skal ses som et led i at varetage kerneopgaven. Det gælder hvad enten det er sagsbehandling på et fagområde eller pasning af børn i en daginstitution.

Forpligtelser ved indkøb og udbud

Indkøbsaftaler

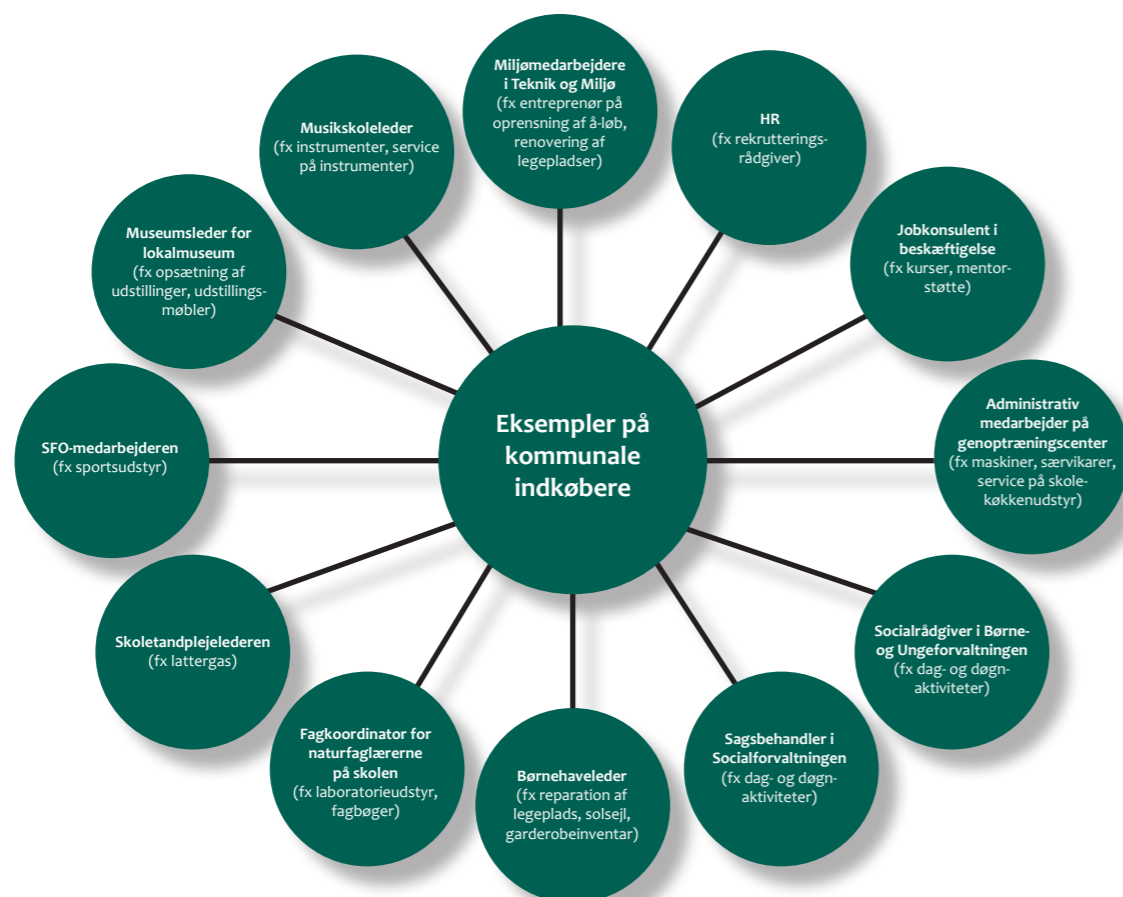
Indkøbsaftalerne er obligatoriske for kommunens medarbejdere og skal anvendes, når indkøb falder indenfor aftalen. Hvis der eksempelvis er indgået en indkøbsaftale vedrørende kontorartikler, skal indkøbsaftalen anvendes, når der er behov for at købe kuglepenne, papirblokke eller lignende.

Brugerinddragelse

Det center, der indgår en indkøbsaftale eller gennemfører et udbud, skal sørge for, at Rebild Kommunes medarbejdere inddrages i processen.

Kontraktopfølgning

Det center, der har indgået en indkøbsaftale er forpligtet til at foretage kontraktopfølgning. Den skal omfatte leverandørens efterlevelse af de vigtigste vilkår i indkøbsaftalen herunder priser, gebyrer, leveringsfrister og opfyldelse af kvalitetskrav.

Besparelser

Ved indarbejdelse af indkøbsaftaler for nye områder, der ikke tidligere har været omfattet af en indkøbsaftale, fordeles eventuelle besparelser mellem de enheder, der anvender indkøbsaftalen og kommunen generelt med henholdsvis 25 procent og 75 procent. Dette gælder, uanset om indkøbsaftalen indgås af indkøbskontoret eller et andet center. Besparelser der opnås ved indgåelse af indkøbsaftaler, tilfalder kommunen generelt. Indgås en indkøbsaftale, der medfører større omkostninger for de enheder, der anvender aftalen, tilføres disse midler, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Der har tidligere været inddraget beløb for besparelser i forbindelse med indgåelse af indkøbsaftale for den pågældende vare eller tjenesteydelse.
- Indkøbsaftalen har samme serviceniveau og omfang, som en tidligere indkøbsaftale.
- Ved vurderingen af om en indkøbsaftale medfører større omkostninger, tages der hensyn til pristalsregulering i perioden fra indgåelse af den sidste indkøbsaftale.
- Hvis den seneste besparelse er fordelt med 25 procent til enheden og 75 procent til kommunen generelt, tilbageføres alene 75 procent.

Indkøbsafdelingen

Rebild Kommunes indkøbsafdeling kaldes i daglig tale Indkøb.

Indkøb har ansvaret for obligatoriske indkøbsaftaler, drift og vedligeholdelse af relevante systemer, herunder udbudsplan, e-handelsløsning og kontraktstyring. Indkøb er placeret i Fællescenter Sekretariat.

Forpligtelser ved indkøb og udbud

- gennemføre udbud efter gældende love og regler.
- sikre at indkøbsaftalerne er tilgængelige og nemme at købe ind på.
- hjælpe de mange kommunale indkøbere med at bruge indkøbsaftalerne rigtigt.
- bistå organisationen generelt med viden og hjælp om indkøbs- og udbudsfaglige emner.
- følge op på indkøbsaftalerne.

Inspiration til dig, der køber ind

DAGLIGE INDKØB

- Når du køber ind via RAKAT, understøtter du bæredygtigt indkøb. Mange varer i RAKAT lever op til svanemærket eller blomsten.
  - Planlæg dit indkøb. Færre leveringer = mindre CO₂-udledning.
- Spørg Indkøb, hvis du ikke kan finde varen i RAKAT.

STØRRE INDKØB

- Hvad er den samlede værdi af indkøbet? Hvis der købes varer eller ydelser over flere år, beregnes værdien for fire år.
  - Brug standardkontrakt i stedet for leverandørens kontrakt.
  - Overvej arbejds- og sociale klausuler i kontrakten.
  - Hav fokus på opfølgning.
- Spørg Indkøb, hvis du har spørgsmål eller brug for hjælp.

Inspiration til dig, der laver udbud

Varer og tjenesteydelser

Her kan du se de vigtige opgaver i forbindelse med gennemførelse af udbud og hvilken tid du skal afsætte.

Opgaver og tid afhænger af, hvilken type udbud, der er tale om.

FORBEREDELSE

- Inddrag Indkøb
- Husk udbudsplan
- Udarbejde tidsplan
- Markedsdialog
- Inddrag interessenter
- Stil krav til bæredygtigt indkøb
- Udbudsmateriale
- Kontrakt
- Sociale- og arbejdsklausuler

3-6 måneder

UDBUDSPERIODE

- Udbudsperiode
- Tilbudsfrist
- Evaluering af tilbud
- Meddelelse af vinder
- Standstill periode
- Kontraktstart

2 måneder

BYGGEPERIODE

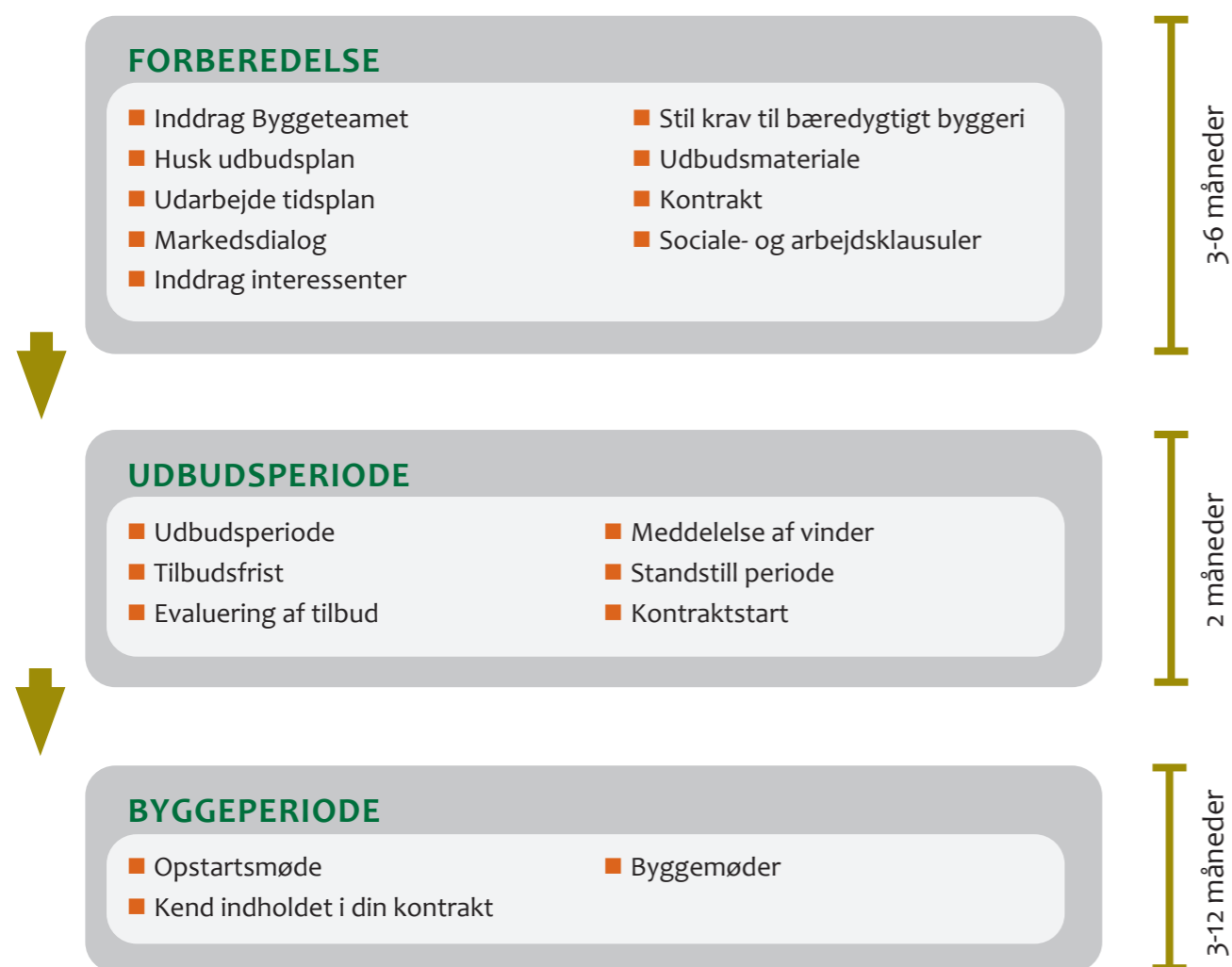
- Opstartsmøde
- Kend indholdet i din kontrakt
- Opfølgningsmøder

1-3 måneder og frem til kontrakt udløb

Bygge- og anlægsopgaver

Her kan du se et eksempel på vigtige opgaver i forbindelse med gennemførelse af udbud og hvilken tid du skal afsætte.

Opgaver og tid afhænger af, hvilken type udbud, der er tale om.

Bygge- og anlægsopgaver

Rebild Kommunes indkøb af bygge- og anlægsopgaver, er et væsentligt led i indsatsen for at gøre Rebild Kommune til et attraktivt sted at bosætte sig og for udviklingen af kommunen generelt. Rebild Kommune vil, med kommunens indkøb af bygge- og anlægsydelse, fremme erhvervsudviklingen.

Udbudsplan

Bygge- og anlægsopgaver kan optages på udbudsplanen. Derudover opregnes nogle bygge- og anlægsopgaver også i kommunens investeringsoversigt i forbindelse med udarbejdelse af budget for Rebild Kommune.

Konkurrence

Rebild Kommune ønsker åbenhed og konkurrence om indgåelsen af bygge- og anlægskontrakter. Rebild Kommune har derfor vedtaget de beløbsgrænser for anvendelse af underhåndsbud og licitationsretningslinjer, der fremgår under afsnittet om konkurrence.

Håndværkerliste

Rebild Kommune har etableret en håndværkerliste på kommunens hjemmeside, hvor firmaer, der er interesserede i at udføre opgaver for kommunen, kan beskrive deres kompetencer. Når Rebild Kommune indhenter underhåndsbud på en bygge- og anlægsopgave, er kommunen forpligtet til at undersøge, om der er firmaer på kommunens håndværkerliste, der har kompetencer til at udføre opgaven. Findes der firmaer på håndværkerlisten, der kan løse opgaven, skal der indhentes underhåndsbud fra disse. Er der flere end fire kompetente firmaer på listen, skal der indhentes tilbud fra to firmaer med tilknytning til lokalområdet, og de resterende tilbud indhentes herefter blandt de øvrige firmaer på håndværkerlisten.

Selvejende institutioner

Når Rebild Kommune yder støtte til bygge- og anlægsprojekter, der ikke udføres af kommunen selv, ønsker Rebild Kommune, at de hensyn, der er prioriteret i denne indkøbs- og udbudspolitik, i videst muligt omfang understøttes af den eksterne part, der gennemfører projektet. Selvejende institutioner, der modtager tilskud fra Rebild Kommune til bygge- og anlægsopgaver, er derfor forpligtet til at følge Rebild Kommunes indkøbs- og udbudspolitik i forbindelse med realisation af det projekt, der er ydet tilskud til.

AB

Kommunen anvender som hovedregel "Almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed". Er der behov for fravigelse af betingelser, bliver det tydeligt og udtrykkeligt angivet i aftalen.

Kompetencefordeling

Generelt

Kompetencefordeling internt i administrationen:

Rebild Kommunes centre er ansvarlige for at indgå indkøbsaftaler og gennemføre udbud på "egne områder". Indkøb overtager dog ansvaret for at gennemføre et udbud eller indgå en indkøbsaftale, hvis det fremgår af Rebild Kommunes udbudsplan. Tilsvarende gælder for områder, hvor indkøb tidligere har indgået indkøbsaftaler eller gennemført udbud. Alle tværgående indkøbsaftaler udbydes af Indkøb.

Kompetencefordeling mellem administrationen og politiske udvalg

Beslutning om at gennemføre et udbud og beslutninger vedrørende udbud i øvrigt træffes i overensstemmelse med kompetencefordeling mellem administration og politiske udvalg. Hvor det i kompetencefordelingen er angivet, at administrationen har kompetencen, betyder dette, at centerchefen for det område, der gennemfører udbuddet, har kompetence til at træffe beslutninger.

Generelle beslutninger	Administration	Fagudvalg	Økonomiudvalg	Byråd
Vedtagelse af udbudsplan og godkendelse af udbudde- ne på udbudsplanen.	Indstiller	Indstiller	Indstiller	Beslutter
Vedtagelse af indkøbs- og udbudsstrategi og ændrin- ger af indkøbs- og udbuds- strategi.				
Beslutning om deltagelse i indkøbsfælles- skaber.				
Kommunens deltagelse i samarbejder eller selskaber som medfører udbudspligt for kommunen. Eksempelvis deltagelse i selskaber efter Sundhedslovens § 78, stk. 4.				

Bygge- og anlægsopgaver

Der udbydes som hovedregel i fagentreprise, så lokale og mindre virksomheder kan byde ind. Ved større opgaver udbydes i hoved- eller totalentreprise.

Indhold i politisk indstilling: Beslutning om overordnet vilkår for udbud og byggeri.

Kompetencefordeling	Administration	Fagudvalg	Økonomiudvalg	Byråd
Indhentning af underhånds- udbud og licitationer for projekter, der fremgår af udbudsplanen.	Beslutter			
Udbud og indhentning af underhåndsbud der ved- rører løbende projekter på investeringsoversigten:	Indstiller	Beslutter		
■ Beslutning om rådgivere og bygherrerådgiver.	Indstiller	Beslutter		
■ Beslutning om overordne de vilkår for byggeriet.	Beslutter			
■ Beslutning om valg af entreprenører.				
Principielle udbud: Udbud der på grund af deres indhold eller økonomi anses for principielle. Hvis et udbud eksempelvis vil få væsentlig betydning for serviceniveauet i forhold til kommunens borgere, anses udbuddet for principielt.	Indstiller	Indstiller	Indstiller	Beslutter
■ Beslutning om udbud og overordnede vilkår for udbuddet.	Beslutter			
■ Beslutning om ind- gåelse af kontrakt med vindende tilbudsgiver.				

Hvis projektet ikke er optaget på udbudsplanen, investeringsoversigten eller anses for at være principielt, gælder følgende kompetencefordeling.

Kompetencefordeling	Administration	Fagudvalg	Økonomiudvalg	Byråd
Indhentning af underhåndstilbud på projekter, der har en økonomisk værdi under 300.000 Kr.	Beslutter			
Udbud og indhentning af underhåndsbud på projekter, der har en økonomisk værdi mellem 300.000 kr. og 3 mio. kr.:				
<ul style="list-style-type: none"> ■ Beslutning om rådgivere og bygherrerådgiver. ■ Beslutning om overordnede vilkår for byggeriet. ■ Beslutning om valg af entreprenører. 	Indstiller	Beslutter		
	Indstiller	Beslutter		
	Beslutter			
Udbud på enkeltstående projekter med en værdi over 3 mio. kr.				
<ul style="list-style-type: none"> ■ Beslutning om valg af rådgivere og bygherrerådgiver (eventuelt via udbud). ■ Beslutning om overordnede vilkår for udbud. ■ Beslutning om valg af entreprenører. 	Indstiller	Beslutter		
	Indstiller	Beslutter		
	Beslutter			

Uanset om udbuddet er optaget på udbudsplanen eller investeringsoversigten, gælder følgende kompetencefordeling.

Udbud/licitationer på enkeltstående projekter, der er optaget på investeringsoversigten eller udbudsplanen med en værdi over 3 mio. kr.				
<ul style="list-style-type: none"> ■ Beslutning om, hvorvidt der skal anvendes begrænset licitation, herunder hvilke entreprenører, der indbydes til at deltage i begrænset licitation. 	Indstiller	Indstiller	Beslutter	

Varer og tjenesteydelser vedrørende EU-udbud og udbud af driftsopgaver

Indhold i politisk indstilling: Beslutning om overordnet vilkår for udbud og byggeri.

Kompetencefordeling mellem administration og politiske udvalg	Administration	Fagudvalg	Økonomiudvalg	Byråd
Udbud på udbudsplan	Beslutter			
Udbud der ikke fremgår af udbudsplan (kontraktværdi over 5 mio. kr.)	Indstiller	Indstiller	Beslutter	Orienteres
Rådgiverydelser - underhåndsbud og licitationer (totalentreprise)	Indstiller	Beslutter		
Nyt udbud af driftsopgaver og virksomhedsoverdragelse	Indstiller	Indstiller	Indstiller	Beslutter
Genudbud af driftsopgaver og virksomhedsoverdragelse	Indstiller	Indstiller	Beslutter	Orienteres
Principielle udbud – væsentlig ændring af serviceniveau.	Indstiller	Indstiller	Indstiller	Beslutter

Underskrift af aftaler

Indkøbsaftaler om varer og tjenesteydelser samt bygge- og anlægsopgaver skal underskrives i overensstemmelse med skemaet omkring tegningsret.

Tegningsretten angiver legitimation omkring hvem, der er bemyndiget til at indgå bindende aftaler på kommunens vegne. Ved indkøbsaftaler under tærskelværdien, kan centerchefer uddelegere, hvilke ledere eller medarbejdere der kan indgå og underskrive aftaler.

Ved bygge- og anlægsopgaver, hvor beslutning om valg af entreprenør træffes af enten fagudvalg eller administration, kan centerchef uddelegere, hvilke ledere eller medarbejdere, der kan indgå og underskrive aftaler.

Underskrives af:	Direktør	Centerchef
Indkøbsaftaler om varer og tjenesteydelser med en økonomisk værdi over tærskelværdien for udbud.	X	
Indkøbsaftaler om varer og tjenesteydelser, der ikke er udbudspligtige.		X
Aftaler om bygge- og anlægsopgaver, hvor beslutning om valg af entreprenør træffes af økonomiudvalget.	X	
Aftaler om bygge- og anlægsopgaver, hvor beslutning om valg af entreprenør træffes af et fagudvalg.		X
Aftaler om bygge- og anlægsopgaver, hvor beslutning om valg af entreprenør træffes af administrationen.		X

Konkurrence

Udbud af bygge- og anlægsopgaver

Bygge- og anlægsydelse med en værdi op til 300.000 kr.
Markedet undersøges og der indhentes minimum et underhåndsbud. Underhåndsbuddet skal indhentes fra en virksomhed på Rebild Kommunes håndværkerliste.
Bygge- og anlægsydelse med en værdi mellem 300.000 kr. - 3 mio. kr.
Der skal indhentes tre til fire underhåndsbud jf. tilbudsloven. Underhåndsbud skal indhentes fra virksomheder på Rebild Kommunes håndværkerliste. Er der flere end fire kompetente firmaer på håndværkerlisten, skal der indhentes tilbud fra to firmaer med tilknytning til lokalområdet, og de resterende tilbud indhentes herefter blandt de øvrige firmaer på håndværkerlisten.
Bygge- og anlægsydelse med en værdi mellem 3 mio. kr. og tærskelværdien for udbud efter udbudsloven > ca. 40 mio. kr.
Offentlig eller begrænset licitation efter tilbudsloven. Efter økonomiudvalgets godkendelse, kan der anvendes begrænset licitation.
Bygge- og anlægsydelse med en værdi over tærskelværdien for udbud efter udbudsloven > ca. 40 mio. kr.
Offentligt udbud efter udbudsloven. Efter økonomiudvalgets godkendelse kan der anvendes begrænset udbud eller anden udbudsform.

Udbud af varer og tjenesteydelser

Nedenfor kan du se gældende retningslinjer for indhentning af tilbud vedrørende varer og tjenesteydelser.

Tjek Rakat først
Bestil via Rakat eller spørg Indkøb, hvis du ikke kan finde det du mangler.
0 kr. – 500.000 kr.
Markedet undersøges og der indhentes mindst et tilbud. Indkøb under 50.000 Kr. kan dog indhentes uden indhentning af tilbud for at minimere administrative omkostninger.
500.000 Kr. - 1,6 mio. kr.
Markedet undersøges og der indhentes mindst to tilbud. Ved indhentning af flere end tre tilbud, skal det begrundes og antal tilbudsgivere oplyses jf. udbudsloven. Ved løbende forbrug på aftale, beregnes kontraktværdi for fire år (uanset kontraktlængde).
ca. 1,6 mio. kr.
EU-udbud efter udbudsloven. Skal på udbudsplan. Ved løbende forbrug på aftale, beregnes kontraktværdi for fire år (uanset kontraktlængde). Link til Tærskelværdier

Sociale klausuler

Hvad er en social klausul?

Formålet med sociale klausuler er, at gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt. Rebild Kommune påtager sig som offentlig myndighed et socialt ansvar og ønsker, at kommunens leverandører og samarbejdspartnere også påtager sig et socialt ansvar.

Gennem udbud skabes der mulighed for at stille krav til leverandørerne om social ansvarlighed. Rebild Kommune tilstræber i videst mulig omfang at etablere kædeansvar for sociale forpligtelser, således leverandørernes underleverandører også skal leve op til sociale forpligtelser. Det er derfor væsentligt, at der også i udbuddene stilles krav til leverandøren om sikring af samme standard og kontrolopfølgning i forhold til leverandørens underleverandører.

Hvordan anvender vi dem?

Rebild Kommune overvejer at anvende sociale klausuler, hver gang det er muligt efter udbudsreglerne. Det er navnlig relevant at anvende sociale klausuler ved udbud af bygge- og anlægsydelse og længerevarende tjenesteydelse. De sociale klausuler skal stå mål med opgavens omfang. Opgaven skal være stor nok til at ansætte den eller de medarbejdere, der kræves for at opfylde den sociale klausul. Der stilles krav om, at en procentdel af de årsværk, leverandøren anvender, skal udføres af personer i uddannelse, i praktik, eller af personer der i kortere eller længere tid har stået udenfor arbejdsmarkedet. Ved fastsættelse af denne procentandel, skal der tages hensyn til udbudsreglernes krav om, at en social klausul skal stå mål med opgavens opfang - proportionalitetsprincippet.

Hvordan følger vi op?

Når Rebild Kommune anvender sociale klausuler, skal det sikres, at der er kædeansvar for de sociale forpligtelser således, at leverandøren er ansvarlig for at sikre, at leverandørens underleverandører overholder de sociale klausuler.

De sociale klausuler der anvendes, skal give Rebild Kommune mulighed for at kontrollere overholdelsen af klausulen eksempelvis at kræve kopi af lønsedler eller anden relevant dokumentation.

Hvis klausulen ikke overholdes, eller relevant dokumentation ikke fremskaffes, skal den sociale klausul sikre, at Rebild Kommune kan tilbageholde betalinger efter kontrakten eller pålægge leverandøren bod. Herudover skal klausulen altid give Rebild Kommune mulighed for at ophæve kontrakten.

I forbindelse med opfyldelse af kontrakten med leverandøren, skal Rebild Kommune løbende følge op på, om de sociale klausuler overholdes af leverandøren.

Arbejdsklausuler

Rebild Kommune vil som offentlig myndighed sikre ordentlige og forsvarlige arbejdsforhold for personer, der udfører opgaver for kommunen.

Hvad er en arbejdsklausul?

Arbejdsklausulen er et kontraktvilkår, der beskytter danske lønmodtagere mod billige arbejdskraft fra udlandet samt beskytter danske overenskomst-dækkende virksomheder mod unfair konkurrence.

Arbejdsklausuler skal som udgangspunkt anvendes ved alle Rebild Kommunes udbud af bygge- og anlægsopgaver og ved udbud af tjenesteydelse. Arbejdsklausuler gælder for alle hoved- og underentreprenører og rådgivere. Klausulen vil typisk ikke have virkning for entreprenørers materialeleverance, fordi denne del af entreprisen er varekøb. På tjenesteydelsesområdet anvendes arbejdsklausuler som altovervejende regel på alle områder.

Hvordan følger vi op?

Overholdelse af arbejdsklausuler kontrolleres, ellers opnås den ønskede effekt af klausulerne ikke.

Kædeansvaret sikrer ansatte hos en underentreprenør løn, feriepenge, pension mm.

EKSEMPLER PÅ ARBEJDSKLAUSULER:

- **Løn-og ansættelsesvilkår**
Krav om at leverandørens ansatte har vilkår, svarende til det sædvanlige på egnen.
- **Arbejds miljøpolitik**
Krav om at leverandøren varetager en arbejds miljøpolitik for at fastholde medarbejdere og undgå arbejdsskader og nedslidning.

Arbejds miljø og etik

Arbejds miljø og etik

Rebild Kommune vægter arbejds miljø og etik højt og ønsker at sikre sunde arbejdspladser for kommunens medarbejdere såvel som for leverandør og underleverandørs medarbejdere. Hensyn til arbejds miljø og etik indarbejdes i udbud og indkøbsaftaler. Hvis det er relevant at inddrage arbejds miljøhensyn i udbuddet, skal Kommunens arbejds miljøorganisation have mulighed for at deltage i udarbejdelse af udbudsmaterialet, hvis det har indflydelse på kommunens medarbejders arbejds miljø.

Krav

Rebild Kommune stiller i alle udbud og indkøbsaftaler krav om, at leverandørerne overholder de grundlæggende ILO konventioner om arbejdsforhold, som Danmark har tiltrådt:

- Nr. 29 og 105, om forbud mod tvangsarbejde.
- Nr. 100 om ligeløn.
- Nr. 111 om forbud mod diskrimination i ansættelsen .
- Nr. 138 og 182 om mindstealder for adgang til beskæftigelse samt forbud mod og omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde.
- Nr. 155 om sikkert og sundt arbejds miljø.
- Nr. 87, 98 og 135 om organisationsfrihed og ret til kollektive forhandlinger, inden for rammerne af gældende lovgivning.

Udbud af drifts opgaver

Rebild Kommune ønsker at varetage alle kommunens opgaver effektivt. Konkurrenceudsættelse af de drifts opgaver, der udføres af kommunen, kan være en måde at effektivisere opgavevaretagelsen på. Beslutning om udbud af drifts opgaver træffes af byrådet, eventuelt i forbindelse med vedtagelse af kommunens indkøbsplan.

Overvejelser inden udbud af drifts opgaver

Det er en forudsætning for at foretage udbud af en drifts opgave, at der findes private leverandører, der kan varetage opgaven. Der skal således foreligge et privat marked for den pågældende opgave. Derudover er det også en forudsætning for udbud af en drifts opgave, at det skønnes at være mere fordelagtigt at udlicitere, end kommunen selv løser opgaven. Disse forhold skal derfor være undersøgt inden der iværksættes udbud af en drifts opgave.

- Når det overvejes at udbyde en drifts opgave, skal følgende derudover indgå i overvejelserne:
Ressourceforbrug og økonomi, navnlig forventede udgifter til den valgte leverandør, omkostninger ved overdragelse af opgaven, omkostninger ved virksomhedsoverdragelse af medarbejdere samt tidsforbrug og omkostninger til kontraktstyring.
- Forsynings sikkerhed og driftsmæssige risici ved udlicitering
- Risiko for kompetencetab hos kommunen
- Kommunens krav til kvalitet
- Hensynet til kommunens medarbejdere
- De punkter, der er nævnt ovenfor, skal indgå i byrådets beslutnings grundlag, når der træffes beslutning om udbud af drifts opgaver.

Virksomhedsoverdragelse

De af Rebild Kommunes medarbejdere, der bliver omfattet af et udbud af en drifts opgave og eventuelt en udlicitering, er beskyttet af virksomhedsoverdragelsesloven. Medarbejdernes ansættelses vilkår må derfor som udgangspunkt ikke forringes som følge af udliciteringen.

Medarbejderinddragelse og beskyttelse

Rebild Kommune prioriterer medarbejdernes tryghed og faglig kvalitet i forbindelse med udbud af drifts opgaver. Ledelsen for den institution eller det center, som overvejer udbud af en drifts opgave, har derfor ansvaret for at inddrage de implicerede medarbejdere i overvejelserne om et udbud og har ansvaret for, at de til enhver tid gældende retningslinjer i MED-aftalen overholdes.

Efter MED-aftalen skal det relevante MED-udvalg så tidligt som muligt informeres om overvejelserne vedrørende udlicitering og have mulighed for at drøfte de arbejds- og personale mæssige konsekvenser, som udliciteringen vil medføre. MED-udvalgets synspunkter og forslag skal indgå i ledelsens og byrådets beslutnings grundlag. Efter MED-aftalens § 7, stk. 5 træffer byrådet beslutning om udbud af drifts opgaver efter forudgående forhandling med medarbejdernes repræsentanter i MED-udvalget.

Dialogen med medarbejderne i MED-udvalget skal yderligere medvirke til at skabe klarhed over de fremtidige arbejds- og ansættelsesforhold, og medvirke til at sikre et positivt samarbejde under processen. Ved

udbud af driftsopgaver skal der, i det omfang det efter udbudsreglerne er muligt, også anvendes arbejdsklausuler og sociale klausuler samt stilles krav om, at leverandørerne overholder ILO's konventioner om arbejdsforhold. De sociale klausuler, der anvendes, skal også omfatte eventuelle underleverandører (kædeansvar).

Ved udbud af driftsopgaver stilles der som udgangspunkt krav om, at den valgte leverandør har arbejdsmiljø- og personalepolitikker, hvis indhold svarer til Rebild Kommunes politikker.

Ved genudbud af driftsopgaver skal økonomiudvalget tage stilling til, om der skal stilles krav om virksomhedsoverdragende vilkår overfor den leverandør, der vinder udbuddet. Der kan eksempelvis stilles krav om, at den vindende leverandør skal overtage medarbejdere fra den hidtidige leverandør. Derudover kan der stilles krav om, at de medarbejdere, der flytter fra den hidtidige leverandør til den vindende leverandør, uden at virksomhedsoverdragelsesloven finder anvendelse, skal have samme beskyttelse som efter virksomhedsoverdragelsesloven.

De økonomiske konsekvenser ved at stille bestemte krav om virksomhedsoverdragende vilkår, skal dog belyses grundigt, inden der træffes beslutning.

Kontroludbud

Rebild Kommune ønsker kun at udlicitere driftsopgaver, hvis det er fordelagtigt for kommunen, fordi der eksempelvis ved konkurrenceudsættelsen kan opnås en effektivisering eller kan leveres bedre service overfor borgerne. Hvis kommunen er den bedste leverandør, skal driftsopgaven ikke udliciteres. Medarbejderne ved det berørte center i Rebild Kommune skal derfor have mulighed for at afgive kontrolbud, når der foretages udbud af en driftsopgave således, at kommunens opgavevaretagelse kan sammenlignes med de private leverandørers tilbud.

De medarbejdere, der afgiver kontrolbud, skal have tilstrækkelig assistance til at afgive tilbuddet, herunder assistance fra kommunens øvrige centre og ekstern assistance, hvis dette er nødvendigt.

Når der skal afgives kontrolbud, skal reglerne i bekendtgørelsen om kontrolbud overholdes. Det følger af denne bekendtgørelse, at de medarbejdere, der afgiver kontrolbuddet, ikke må deltage i evalueringen af tilbuddene. Derudover fremgår det, at kontrolbuddet skal medtage alle direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med varetagelse af den udbudte opgave.

Hvis der er afgivet kontrolbud af kommunens medarbejdere, skal byrådet træffe beslutning om indgåelse af kontrakt med den vindende tilbudsgiver eller antagelse af kontrolbud.

